

บทที่ 6 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

สังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความดี ความซื่อสัตย์ สุจริตมา ตั้งแต่สมัยโบราณถึงกับมีคำพังเพยว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” ไวสอนลูกหลานมาจนทุกวันนี้ และเนื่องจากเรามีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวกำกับจิตใจตั้งมั่นอยู่ในความดี ความงาม ความซื่อสัตย์ไม่คดโกงให้ผู้อื่นเดือดร้อนจึงมีคำสอนที่ถ่ายทอดกันมาจากบรรพบุรุษเกี่ยวกับการ ทุจริต เช่น “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” “คนดีตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม” ความเชื่อเช่นนี้มีอยู่ใน หมูคนทุกระดับในสังคมตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ซึ่งมีพิธีกรรม ทางการปกครองที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในความดีและคนดีต้องมีความซื่อสัตย์ที่ยังคงเชื่อมั่น อยู่ในกลุ่มของข้าราชการระดับสำคัญ ๆ อยู่คือ พิธีดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยาสาบานตนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อย่างไรก็ตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่กำลังเกิดขึ้นทั่วโลก รวมทั้งการไหลบ่าของสังคมและ วัฒนธรรม นานาชาติที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ ประชาชนคนไทยโดยเฉพาะเยาวชนและผู้ใช้ แรงงานต่างถูกชักนำให้หลงไหล การเป็นนักบริโภคนิยม วัตถุนิยม ติดยึดอยู่กับความสุขจากเงิน ทอง ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ้งเฟ้อ สรุยสุราย ความมี หนามิตาในสังคมยกย่อง คนรวยมากกว่าคนดี ไม่ให้ความสำคัญ

สำคัญกับครอบครัวและสายใยผูกพันในครอบครัวเหมือนเดิม กล่าวกันว่า เด็ก ๆ สมัยนี้จะเลือกไหวเลือก นับถือคนรวย คนมีตำแหน่งใหญ่โตมากกว่าคนจนคนดีในสังคม พฤติกรรมที่ทุจริต ไม่ถูกต้อง บางครั้งถูกมอง เป็นเรื่องที่เปราะประโยชน์แก่บ้านเมืองและ ได้รับการยกย่อง เช่น

ผู้มีอำนาจออกกฎหมายหรือจัดทำโครงการที่เปราะประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ แต่เบื้องหลังมีพฤติกรรมที่ แอบซ่อนผลประโยชน์ในตนเอง ตระกูลตนเองหรือ พรรคพวกมากกว่าที่เรียกกันว่า มีผลประโยชน์ทับซ้อน มองผิวเผินเป็นเรื่องที่ดียอมรับได้แท้จริง ๆ แล้วเป็นการทุจริตประพฤติดมิชอบที่บ้านเมืองประสบความเสียหาย อย่างยิ่ง จะเห็นได้ว่า การเพิกเฉยและยอมรับได้หากมีการทุจริตแต่ตนเองได้ผลประโยชน์ จึงเป็น เรื่องที่จะต้อง รุเทาทัน มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมที่จะช่วยกันป้องกันแก้ไข ขจัดปัญหาทุจริต คอร์รัปชันเหล่านี้ให้หมดไป ซึ่งที่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้

กำหนดเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาในภาพรวมที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต ซึ่งหมายถึงการให้ประชาชนเข้าไปมีบทบาทในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของผู้ดำเนินการ ด้วย โดยใ้วางระบบให้ประชาชนกลาคิดกลาทำในสิ่งที่ถูกต้อง กลาตัดสินใจในรอบของการเคารพสิทธิ ของผู้อื่น และส่งเสริมให้ทำงานเป็นรูปแบบเครือข่าย 102 เชื่อมโยงกันทั้งระดับบุคคลและระดับองค์กรโดยมี ฐานะเท่าเทียมกัน วัตถุประสงค์เดียวกันเพื่อ เพิ่มพลังและความมั่นใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ หมดไปมาตรการดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้ 6.1 วิธีสร้างความตระหนัก ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต 6.1.1 ปลุกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมและสร้างวินัย แก่ทุกภาคส่วน โดยการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการปฏิบัติตาม

หลักคุณธรรม จริยธรรมและวินัย ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการป้องกันเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ทักษะ คติ
ปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันค่านิยมการป้องกัน
การทุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต รังเกียจการทุจริตเป็นค่านิยม แห่งชาติ

6.1.2 มีส่วนรวมในการป้องกันและรวมทำเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในทุกภาค
ส่วนโดย 1) การประชาสัมพันธ์ต่อต้านการทุจริต ประพจน์มีขอบทุกรูปแบบ 2) เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม
รวมของประชาชนทุกภาคส่วน 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายให้มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน
6.1.3 ส่งเสริมความเป็นอิสระและสร้างประสิทธิภาพให้แก่องค์กรที่มีหน้าที่ ตรวจสอบการทุจริต โดยเฉพาะ
สำนักงาน ป.ป.ช. ให้ปราศจากการแทรกแซงของอิทธิพลจาก ภาคการเมือง ภาคราชการ และภาคธุรกิจ และถ
วงตุลาอำนาจภาครัฐที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าถึงขอเท็จจริง 6.1.4 ส่งเสริมการสร้าง
มาตรฐาน จรรยาบรรณ วิชาชีพบุคลากรของ หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต รวมทั้งการเสริมสร้าง
ความรู้ทักษะ และจริยธรรมแก่ บุคลากรรวมทั้งเสริมสร้างขวัญกำลังใจและการบริหารงานบุคลากร การสร้าง
ความร่วมมือด้าน วิชาการกับองค์กรต่างประเทศด้วย 6.2 สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนและหน
วยงานเครือข่าย เกี่ยวกับกฎหมายที่ เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ต้องรับเป็นหน้าที่ในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายใน การส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมีความรู้
ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องกฎหมาย ระเบียบและ มาตรการต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการร่วมมือกันปอง
กันพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน 103 รูปแบบต่าง ๆ ตามที่
กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐต้องมีหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับใน รูปแบบองค์กรทางวิชาชีพโดยเฉพาะขอกฎหมายที่
เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหา การทุจริตคอร์รัปชันที่ผู้ปฏิบัติงานและเครือข่ายภาคประชาชน
ควรทราบ เช่น รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 87 (3) ที่
กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ
และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พุทธศักราช 2542
(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2554 มาตรา 19 (13) ว่าด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความ
ซื่อสัตย์สุจริตรวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต
ทั้งนี้ มีรายละเอียดที่สามารถศึกษาคนควาได้จากเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช 6.3 การกระตุ้นจิต
สำนึกการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ตระหนักและมีจิต
สำนึกในการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดแนวทางการเรียนรู้ ในรูปแบบกรณีศึกษา ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ

การคิด วิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการทุจริตรูปแบบต่าง ๆ ด้วยเจตนาที่จะให้ ผู้เรียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และ สังคม จนเกิดการพัฒนาจิตสำนึกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ ตามกิจกรรม ดังนี้ 1. เรื่อง “เศรษฐีใหม่” หรือ “แมคร้าว” 2. เรื่อง “การตรวจรับสงเดช” 104 กรณีศึกษาเรื่องที่ 1 เรื่อง “เศรษฐีใหม่” หรือ “แมคร้าว” วัตถุประสงค์ 1. ระบุปัญหาการทุจริตจากการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ไม่ถูกต้อง 2. บอกคุณธรรมในการปฏิบัติงานได้ 3. เกิดจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริต เนื้อหาสาระ 1. คุณธรรมในการทำงานเพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงการทุจริต 2. สำนึกด้านความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา เจาหนาทที่ ป.ป.ช. ชื่อคุณสืบได้ไปตรวจดูบัญชีที่ ป.ป.ช. จัดไว้ให้ประชาชนเขามา ตรวจสอบ บัญชีทรัพย์สินของนักการเมืองที่แสดงต่อ ป.ป.ช. คุณสืบเปิดดูบัญชีต่าง ๆ ของ นักการเมืองพบว่า หุนของนักการเมือง ระดับหัวหน้าพรรครายหนึ่งในบริษัทใหญ่ที่เป็นของนักการเมืองผู้นั้นเองทำไมจึงมีหุนอยู่ไม่มาก แต่หุนถึงใหญ่ของ บริษัทคือ คุณสมศรี ซึ่งเป็น แมคร้าवानักการเมืองใหญ่รายนั้น คุณสืบเริ่มไต่ถามของการถือหุ้นแทนนักการเมือง จึงได้ทำ การปลอมตัวเขาไปเพื่อหาหลักฐานและพบว่า คุณสมศรีเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท นักการเมืองที่คุณสมศรีเป็นแมคร้าว

ประเด็น 1. จากเนื้อหาเรื่อง “เศรษฐีใหม่” หรือ “แมคร้าว”

การกระทำของนางสมศรีขัดต่อ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. จากเนื้อหาเรื่อง “เศรษฐีใหม่” หรือ “แมคร้าว” การกระทำของนายจางของ นางสมศรีสะท้อนถึงการขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม อย่างไร 105 ใบความรู้ - เรื่องความซื่อตรงกับความซื่อสัตย์ ใบงาน 1. ให้ผู้เรียนศึกษากรณีศึกษา 2. แบ่งกลุ่มอภิปรายตามประเด็นที่กำหนด 3. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลของการอภิปรายกลุ่ม 4. ให้ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปแนวคิดที่ได้จากผลการอภิปรายกลุ่ม 5. ให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผนและจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องพร้อมสรุปรายงานผล กิจกรรมเรียนรู้ต่อเนื่อง ผู้เรียนร่วมกันจัดทำกิจกรรม/โครงการ เพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต พร้อมจัดทำสรุปรายงานผล เสนอผู้สอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ - อินเทอร์เน็ต - สื่อสิ่งพิมพ์ วารสาร หนังสือพิมพ์ 106 กรณีศึกษาเรื่องที่ 1 เรื่อง “เศรษฐีใหม่” หรือ “แมคร้าว” กฎหมาย ป.ป.ช. กำหนดให้นักการเมืองตั้งแต่ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งระดับสูง ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อ ป.ป.ช. เมื่อเขาดำรงตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง เพื่อตรวจสอบว่ามีทรัพย์สินอะไรเพิ่มขึ้น ผิดปกติหรือไม่ หลังจากยื่นบัญชีแล้ว ป.ป.ช. ต้องเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินของนักการเมืองต่อ สาธารณะ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ชื่อ คุณสืบ ได้ไปตรวจดูบัญชีทรัพย์สิน ที่ ป.ป.ช. จัดไว้ให้ประชาชน เขามาตรวจสอบ คุณสืบเปิดดูบัญชีต่าง ๆ ของนักการเมืองแล้วก็มาสะดุดสงสัยและตั้ง ขอสั่งเกตว่า หุนของนักการเมืองระดับหัวหน้าพรรครายหนึ่งในบริษัทใหญ่ที่เป็นของ นักการเมืองผู้นั้นเอง ทำไมจึงมีหุนอยู่ไม่มาก แล้วหุนที่เหลือ

เปนของใคร เมื่อคุณสืบตั้งข้อสังเกตแล้ว จึงค้นหาความจริงโดยคุณสืบเริ่มจากการไปคนหารายชื่อ ผู้ถือหุ้นในบริษัทยักษ์ใหญ่อ้างว่า จึงพบว่ามีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทคือคุณสมศรี แสดงว่า คุณสมศรีต้องเป็น “เศรษฐีใหม่” แน่ ๆ เพราะไม่เคยได้ยินชื่อติดอันดับเศรษฐีเมืองไทยมาก่อน คุณสืบจึงไปตรวจสอบจากทะเบียนราษฎรของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะมีชื่อของคนไทยทุกคน ที่มีบัตรประจำตัวประชาชนในทะเบียนราษฎรจะมีข้อมูลบุคคลว่า ชื่อ-สกุล ไດเคยเปลี่ยนชื่อ สกุลอย่างไร อายุเท่าใด หนาดตาเป็นอย่างไร บิดามารดาชื่ออะไร พรอมที่อยู่อาศัย คุณสืบ ทราบว่า คุณสมศรีนั้น มีบ้านพักอยู่ในจังหวัดภาคอีสาน คุณสืบจึงเก็บสัมภาระ เดินทางไปจังหวัดภาคอีสานเพื่อไปหาคุณสมศรี เมื่อไปถึงบ้านเลขที่ตามที่ปรากฏในทะเบียน ราษฎร คุณสืบได้พบกับบ้านไม้เก่า ๆ หลังหนึ่ง ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองเล็กน้อย คุณสืบคิด อยู่ในใจว่า “เศรษฐีใหม่” เป็นคนสมณะ มีบ้านหลังเล็ก ๆ พอยุ่อาศัย ไม่นานพอเหมือนเศรษฐี คนอื่น จึงได้เขาไปเคาะประตูบ้าน ปรากฏว่า มีคุณยายคนหนึ่งเดินออกมาเปิดประตู คุณสืบอ้าง ว่า รู้จักกับคุณสมศรีจะมามาหาคุณสมศรี ได้รับคำตอบจากคุณยายว่า คุณสมศรีไปทำงานอยู่ กรุงเทพฯ คุณสืบจึงถามคุณยายว่า คุณสมศรี ทำงานที่ไหน จะติดต่อได้อย่างไร คุณยายจึงให้ หมายเลขโทรศัพท์แต่ไม่ได้บอกวาท่านที่ไหนเมื่อคุณสืบได้รับแล้วก็ขอลาและขอบคุณคุณยายตามมารยาทสังคมไทย 107 จากนั้น คุณสืบจึงเดินทางกลับกรุงเทพฯ และได้โทรศัพท์ไปตามหมายเลขที่คุณยายให้ ไว้โดยขอพูดกับคุณสมศรี คนรับสายตอบว่า คุณสมศรีไปจ่ายกับข้าวที่ตลาด คุณสืบยังคิดในใจ ว่า เดียวนี้เศรษฐีใหม่ไปจ่ายกับข้าวที่ตลาดเอง จึงได้บอกกับคนรับโทรศัพท์ว่า วันนี้คุณสมศรี ออกไปจ่ายกับข้าวเองเลยหรือ ผู้รับโทรศัพท์จึงตอบว่า ไปจ่ายกับข้าวทุกวันเพราะเป็นแม่ครัว คุณสืบเริ่มได้เคาของการถือหุ้นแทนนักการเมือง แต่เพื่อความชัดเจนในเรื่องนี้ คุณสืบ จึงได้ปลอมตัวไปที่บ้านหลังดังกล่าว เพื่อหาข้อมูลให้แน่ชัดว่า เป็นบ้านของนักการเมืองเจ้าของ บริษัทยักษ์ใหญ่จริงหรือไม่ โดยคุณสืบได้หาข้อมูลมาก่อนว่า คุณสมศรีจะไปจ่ายกับข้าวในเวลา บ่าย ๆ จึงได้วางแผนเขาไปเวลาประมาณบ่ายสองโมง และจากการที่คุณสืบปลอมตัวเขาไป จึงมีหลักฐานยืนยันได้ว่า คุณสมศรี เป็นแม่ครัวบ้านนักการเมืองใหญ่รายนี้จริง และเป็นคุณ สมศรีรายเดียวกับที่เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทนักการเมืองที่คุณสมศรีเป็นแม่ครัว คุณ สมศรีจึงเปลี่ยนฐานะใหม่จากเศรษฐีใหม่ กลายเป็นแม่ครัวซะแล้ว ประเด็น 1.จากกรณีศึกษาเรื่อง “เศรษฐีใหม่หรือแม่ครัว” การกระทำของนางสมศรีขัด ตอกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือไม่ เพราะเหตุใด 2. จากกรณีศึกษาเรื่อง “เศรษฐีใหม่หรือแม่ครัว” การกระทำของนางจางของนางสมศรีสะท้อนถึงการขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม อย่างไร ใบความรู้ “ชื่อตรง” กับ “ชื่อสตัย” ความหมายของคำสองคำ คือ “ชื่อตรง” กับ “ชื่อสตัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานป 2542 ได้กล่าวไว้ คือ “ชื่อตรง” แปลว่า ประพฤติตรง ไม่เอนเอียง ไม่คดโกง ให้สังเกตคำว่าประพฤติ ประพฤติคือ วาจา และการกระทำ ถ้าทางพระจะหมายถึง วาจากรรม กายกรรม “ชื่อสตัย” หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง เหมือนกับคำว่า คุณธรรม จริยธรรม คำว่าจริยธรรมบอกแต่เพียงความประพฤติ คือ

คำพูด และการกระทำ แต่ถาพุดถึงคุณธรรมต้องรวมใจด้วย สรุบได้วา ซื่อตรง คือสิ่งที่ประพุดออกมาให้ปรากฏ แลวสังคมตัดสินวาตรงหรือไม่ตรง แต่ถาซื่อสัตย์ นอกจากจะประพุดิตตรงแลว ยังต้องพัฒนาที่จิตใจ มีความจริงใจด้วย สุภาชิตสะท้อนความซื่อตรง 108 สุภาชิตเรื่อง ความซื่อตรงและความซื่อสัตย์ซึ่งความจริงคนไทย ไต ลาว ซึ่งเป็นคนกลุ่ม เดียวกัน และมี

จำนวนกวารอยลานคนยกย่องเรื่องความซื่อตรงและความซื่อสัตย์มาเป้นความดี อันดับหนึ่ง โดยสุภาชิตโบราณ จากสถานที่ต่าง ๆ มีดังนี้ คือ สมัยก่อนในปมน้ำมันสามทหาร ที่ตัวถังน้ำมันจะมีป้ายวา “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่ นาน” ซึ่งเมื่อก่อนคำนี้มีเยอะ แต่ปัจจุบันหายไป ที่หายไปไม่ใช่เพราะสามทหารหมดไป แต่อาจ หายไปเพราะคนไทยไม่เชื่อกาเนียมนี้แลว กาเนียมอาจเปลี่ยนแปลงไปเป้น “ซื่อไม่มีกิน แต่คดมี กินจนเหลือกิน” ก็ เป้นได้ แต่หากพิจารณาแบบยาว ๆ แลวจะเห็นว่า ซื่อกินไม่หมดหรือก แต่คดกินไม่นาน นั่นแหละที่เป็นจริง